

ОЛЕГ ЖЕРНОКЛЕСВ: 50 РОКІВ ЖИТТЯ І ТВОРЧИХ ЗДОБУТКІВ

Українська історія знає чимало справжніх науковців-дослідників як вітчизняної, так і всесвітньої історії. Саме до них можна віднести й завідувача кафедри всесвітньої історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Олега Станіславовича Жерноклєєва.

Олег Станіславович став яскравим прикладом людини, яка змогла створити й реалізувати себе як науковець і викладач, стати дороговказом і творчим натхненником для багатьох молодих науковців.

Народився Олег Станіславович 4 квітня 1967 р. у Львові. Невдовзі батьки переїхали до Івано-Франківська. Уже в цьому місті, що стало рідним, пішов до школи і 1984 року закінчив Івано-Франківську СШ № 3 із золотою медаллю та вступив на історичний факультет Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника. Після дворічної служби в лавах Збройних сил (1985–1987 рр.) продовжив навчання і 1991 року отримав диплом із відзнакою. Трудовий шлях розпочав вихователем в Івано-Франківській обласній школі-інтернаті для дітей-сиріт.

У 1991–1994 рр. О.С. Жерноклєєв – аспірант кафедри історії України Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. 1995 року захистив кандидатську дисертацію на тему “Український соціал-демократичний рух у Галичині в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. (1899–1918 рр.)” (спеціальність “Історія України”, науковий керівник – доктор історичних наук, професор О.Ю. Карпенко). У 1995–1997 рр. працював науковим співробітником Відділу регіональних проблем Інституту національних відносин і політології НАН України (нині – Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України) і Прикарпатського університету імені В. Стефаника.

З 1997 р. – асистент, старший викладач, згодом доцент і в 2003–2006 рр. – докторант кафедри всесвітньої історії Прикарпатського університету імені В. Стефаника. Після завершення докторантури в 2007 р. захистив докторську дисертацію “Національні секції австрійської соціал-демократії в Галичині й на Буковині (1890–1918 рр.)” у Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича (спеціальність “Всесвітня історія”, науковий консультант – доктор історичних наук, професор М.В. Кугутяк). У червні 2006 р. обраний завідувачем кафедри всесвітньої історії Інституту історії і політології Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника. Сьогодні підрозділ під керівництвом Олега Станіславовича працює в складі шести членів кафедри, з яких три доктори наук, три – кандидати наук.

За час роботи у вищій школі Олег Станіславович розробив і читав лекційні курси з історії України, історії середніх віків, історії країн Азії та Африки в середні віки, історичної географії світу, нової історії країн Європи і Америки, історіографії всесвітньої історії ХХ ст., джерелознавства історії міжнародних відносин нового й новітнього часу та ін.

Одним з основних напрямів наукових досліджень О.С. Жерноклєєва є історія формування й розвитку партійної структури національних рухів у Галичині кінця ХІХ – початку ХХ ст. як невід’ємної складової становлення соціально-політичних інститутів громадянського суспільства та закладення підвалин майбутньої національної державності з демократичним, рес-

публіканським устроєм. Олег Жерноклеєв є автором низки монографій з історії соціал-демократичного руху в Галичині.

У працях О.С. Жерноклеєва з'ясовано ряд важливих характерних рис українського націєтворення в Галичині початку ХХ ст. і зокрема особливості етносоціального розвитку, національного складу та соціальної і професійної структури населення західноукраїнського регіону під владою Австро-Угорської монархії, специфіку політико-правового становища національних меншин та розвитку міжнаціональних взаємин. Проаналізовано внесок соціал-демократії та інших політичних партій і організацій у формування ідеології новітнього українського національно-визвольного руху та боротьбу за демократизацію суспільства, у тому числі за виборчі реформи до австрійського парламенту і галицького сейму, український університет у Львові тощо, висвітлено діяльність національно-репрезентаційних інституцій у роки Першої світової війни, що, у цілому, дало можливість здійснити порівняльну характеристику динаміки розвитку національних рухів у Галичині напередодні утворення ЗУНР, виокремити чинники, що визначали перебіг і долю національного державотворення періоду Української революції 1917–1920 рр.

Важливим напрямом роботи Олега Станіславовича є також дослідження діяльності третіх чинів і світських інститутів Католицької церкви. Дослідник висвітлює основні віхи історії мирянських гілок католицьких чернечих орденів, розкриває передумови їх становлення, еволюцію організаційних форм і засад, сучасний стан розвитку. Саме цій проблематиці присвячена ґрунтовна праця Жерноклеєва О.С. “Третій чин. Миряни в католицьких чернечих спільнотах: нариси історії”, яка побачила світ 2014 р. і була перевидана у 2015 р.

Наукові результати О.С. Жерноклеєва опубліковані у 18 одноосібних і колективних монографіях та понад півсотні статей у фахових виданнях, зроблено доповіді й виступи на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях, захищено двома авторськими свідоцтвами, відображено в ряді джерельних публікацій, упорядником і науковим редактором яких він є. О.С. Жерноклеєв також є співавтором ряду фундаментальних колективних праць, підготовлених і виданих науковцями факультету історії, політології і міжнародних відносин. Під науковим керівництвом проф. О.С. Жерноклеєва захищено одну докторську та п'ять кандидатських дисертацій.

Упродовж майже двох десятиліть О.С. Жерноклеєв є членом редколегій фахових наукових періодичних видань “Галичина” і “Вісник Прикарпатського університету. Історія” (відповідальний секретар останнього протягом 1999–2008 рр.), “Карпати: людина, етнос, цивілізація”, “Карпатський край”, редколегії “Студентських історичних зошитів”, а також був членом спеціалізованих учених рад для захисту кандидатських і докторських дисертацій К 20.051.05 та Д 20.051.05. Входив до складу оргкомітетів багатьох міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових конференцій. Є членом вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та вченої ради факультету історії, політології і міжнародних відносин цього ж закладу. Член Експертної ради з гуманітарних і соціальних наук Акредитаційної комісії України (2009–2014 рр.). Працює у двох спеціалізованих вчених радах із захисту докторських і кандидатських дисертацій – в Інституті українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України та в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

Нині Олег Станіславович є сформованим, справжнім науковцем з Великої літери, який здобув чималий досвід наукової і педагогічної роботи. П'ятдесят років – це лише перший рубіж, а попереду ще роки натхненної праці, творчого потенціалу і наукових напрацювань.

З нагоди ювілейної дати колектив факультету історії, політології і міжнародних відносин, а також колектив його рідної кафедри і всі, хто знає Олега Станіславовича як досвідченого науковця, прекрасного керівника і просто добру людину, щиро бажають йому міцного здоров'я, довгих років плідної і натхненної праці, а також миру і злагоди у сім'ї.

Мар'яна ЗАСИПКО